

Quản lý hoạt động dạy học môn tiếng Anh theo định hướng phát triển năng lực học sinh ở trường trung học cơ sở

Lê Nguyễn Mỹ Hạnh*

* Học viên cao học Trường Đại học Sài Gòn

Received: 4/7/2024 Accepted: 15/7/2024 Published: 24/7/2024

Abstract: The management of English teaching activities (TLA) has achieved certain results through seminars, demonstration lessons, and monthly English clubs to improve knowledge, enhance teaching capacity, innovate teaching methods, innovate testing, evaluate students' learning outcomes, invite native teachers to participate in teaching, etc. The quality of English teaching has positive changes, achieving high educational effectiveness, many students have international certificates such as Mover, Flyer, Ket, Pet, B1, etc. However, there are still many shortcomings and limitations, which need to be studied to propose effective management measures in secondary schools.

Keywords: Management, English Teaching, Secondary School, Capacity Development.

1. Đặt vấn đề

Hiện nay, tiếng Anh là một trong những môn học bắt buộc trong chương trình Giáo dục phổ thông hiện hành. Môn Tiếng Anh không chỉ giúp học sinh hình thành và phát triển năng lực giao tiếp bằng tiếng Anh mà còn góp phần hình thành và phát triển các năng lực chung, để sống và làm việc hiệu quả hơn, để học tập tốt các môn học khác cũng như để học tập suốt đời.

Trên thực tế, quản lý hoạt động dạy học (HDDH) tiếng Anh hiện nay đã đạt được những kết quả nhất định thông qua các buổi chuyên đề, các tiết thao giảng, các câu lạc bộ tiếng Anh được tổ chức hằng tháng nhằm trau dồi kiến thức, nâng cao năng lực dạy học, tiến hành đổi mới phương pháp dạy học (PPDH), đổi mới kiểm tra, đánh giá kết quả học tập của học sinh, mời các giáo viên bản ngữ cùng tham gia giảng dạy, ... Chất lượng dạy học môn tiếng Anh có những chuyển biến tích cực, đạt hiệu quả giáo dục tích cực cao, nhiều HS có chứng chỉ quốc tế như Mover, Flyer, Ket, Pet, B1, ... song cũng còn có nhiều bất cập và tồn tại không ít hạn chế.

2. Nội dung nghiên cứu

2.1. Một số vấn đề lý luận về quản lý hoạt động dạy học môn tiếng Anh theo định hướng PTNLHS trường THCS

2.1.1. Khái niệm HDDH môn tiếng Anh theo định hướng PTNLHS trường THCS

Dạy học môn tiếng Anh theo định hướng phát triển năng lực là chú trọng đến năng lực cần đạt để tổ chức thực hiện HDDH đạt mục tiêu đề ra với tư cách chủ thể của quá trình nhận thức, học sinh làm

trung tâm, còn giáo viên giữ vai trò người hướng dẫn.

2.1.2. Mục tiêu của HDDH môn tiếng Anh theo định hướng PTNLHS trường THCS

Mục tiêu của HDDH môn tiếng Anh theo định hướng PTNLHS trường THCS tạo nền tảng vững chắc cho học sinh bước vào trường trung học phổ thông, trung học chuyên nghiệp và tiếp theo là cao đẳng, đại học. Nâng cao chất lượng dạy học tiếng Anh bậc THCS giúp học sinh phát triển mạnh khả năng giao tiếp, tư duy, nâng cao năng lực ngoại ngữ nói riêng và năng lực hội nhập, thích ứng thực tiễn nói chung.

Có kiến thức cơ bản về tiếng Anh, bao gồm ngữ âm, từ vựng, ngữ pháp; thông qua tiếng Anh có những hiểu biết khái quát về đất nước, con người, nền văn hoá của các quốc gia nói tiếng Anh và của các quốc gia khác trên thế giới, đồng thời có hiểu biết và tự hào về những giá trị của nền văn hoá địa phương.

Có thái độ tích cực đối với môn học và việc học tiếng Anh, bước đầu biết sử dụng tiếng Anh để tìm hiểu các môn học khác trong chương trình giáo dục phổ thông.

Hình thành và áp dụng các phương pháp và chiến lược học tập khác nhau để phát triển kỹ năng trong và ngoài lớp học, quản lý thời gian học tập và hình thành thói quen tự học.

2.1.3. Nội dung của hoạt động dạy học môn tiếng Anh theo định hướng PTNLHS ở trường THCS

Nội dung dạy học môn Tiếng Anh được thiết kế theo kết cấu đa thành phần, tập trung vào năng lực giao tiếp ở bốn kỹ năng: nghe, nói, đọc và viết. Nội

dung dạy học cả về năng lực giao tiếp lẫn kiến thức ngôn ngữ đều dựa trên yêu cầu của năng lực giao tiếp Bậc 1, 2 và 3 trong Khung năng lực ngoại ngữ 6 bậc dùng cho Việt Nam. Cụ thể các nội dung dạy học ở bậc THCS: Hình thành kỹ năng sử dụng tiếng Anh như một công cụ giao tiếp ở mức độ cơ bản dưới các dạng nghe, nói, đọc, viết; Hình thành cho học sinh kiến thức cơ bản, tương đối hệ thống và hoàn chỉnh về ngôn ngữ tiếng Anh, phù hợp với trình độ, đặc điểm tâm lý lứa tuổi; Hình thành cho học sinh vốn hiểu biết khái quát về đất nước, con người và nền văn hóa của một số nước nói tiếng Anh; Bồi dưỡng cho học sinh tình cảm và thái độ tốt đẹp đối với đất nước, con người, nền văn hóa và ngôn ngữ của các nước nói tiếng Anh; Hình thành cho học sinh lòng tự hào, yêu quý và tôn trọng nền văn hóa và ngôn ngữ dân tộc mình; Bồi dưỡng phẩm chất đạo đức, phát triển tư duy và hình thành phương pháp học tập mới cho học sinh.

2.1.4. Phương thức dạy học môn tiếng Anh theo định hướng PTNLHS trường THCS

Phương thức là một từ ghép giữa cách thức và phương pháp gộp lại. Có thể định nghĩa phương thức thông qua việc kết hợp định nghĩa phương pháp và hình thức. Phương pháp là những cách thức, chính sách, đường lối, mang tính hệ thống được đặt ra để giải quyết một vấn đề nhất định.

PPDH chính là hình thức, cách thức hoạt động giữa người dạy và người học một cách phù hợp với nội dung dạy học và điều kiện dạy học cụ thể nhằm đạt được các mục tiêu dạy học xác định.

Giáo viên sử dụng phối hợp các PPDH phù hợp với đối tượng học sinh và điều kiện học tập ở địa phương, sử dụng hiệu quả các đồ dùng, thiết bị dạy học hiện đại trong quá trình dạy học, hướng dẫn học sinh sử dụng đồng bộ các tài liệu và phương tiện học tập như sách giáo khoa, tài liệu tham khảo, học liệu điện tử, thiết bị nghe nhìn, công nghệ thông tin và truyền thông... để nâng cao hiệu quả dạy học.

2.1.5. Quản lý hoạt động dạy học môn tiếng Anh theo hướng PTNLHS ở các trường THCS

Quản lý mục tiêu dạy học môn tiếng Anh theo định hướng PTNLHS trường THCS

- *Xây dựng định hướng, chiến lược đảm bảo đạt được mục tiêu:* Trên cơ sở mục tiêu dạy học đã quy định của Bộ, trường xây dựng kế hoạch để đạt đến mục tiêu phù hợp với thực tiễn nhà trường; từ đó xây dựng kế hoạch thực hiện: Mục tiêu chung cần đạt đến, các chỉ tiêu cụ thể cần đạt của mục tiêu dạy học Tiếng Anh. Trên cơ sở kế hoạch chung, hiệu trưởng

chỉ đạo xây dựng kế hoạch hoạt động của tổ chuyên môn trong cả năm học, cụ thể theo từng học kỳ, từng tháng; xây dựng thời khóa biểu giảng dạy và nội quy giảng dạy theo định hướng PTNLHS; xây dựng kế hoạch tự bồi dưỡng để nâng cao PPDH theo định hướng PTNLHS; hướng dẫn tổ chuyên môn, giáo viên xây dựng kế hoạch phân bổ cho các khối lớp.

Quản lý nội dung dạy học môn tiếng Anh theo định hướng PTNLHS trường THCS

Quản lý nội dung dạy học tiếng Anh theo hướng tiếp cận PTNLHS là giúp học sinh sử dụng được tiếng Anh như một công cụ giao tiếp thông qua việc hình thành các kỹ năng giao tiếp: nghe, nói, đọc, viết trên cơ sở nắm vững hệ thống ngôn ngữ tiếng Anh cơ bản.

Quản lý phương thức dạy học môn tiếng Anh theo định hướng PTNLHS trường THCS

Hiệu trưởng nhà trường cần chỉ đạo giáo viên đổi mới PPDH theo hướng tích cực, chủ động, sáng tạo đặc biệt phương pháp đó phải tập trung phát triển năng lực giao tiếp, đồng thời phát triển năng lực tư duy và nâng cao sự hiểu biết của học sinh về văn hoá, xã hội của các quốc gia trên thế giới cũng như hiểu biết sâu hơn về văn hoá, xã hội của dân tộc mình. Việc chỉ đạo đổi mới phương pháp và hình thức tổ chức dạy học của giáo viên theo hướng tiếp cận phát triển năng lực người học cần tập trung:

- Cần thường xuyên đổi mới PPDH theo hướng tích cực hóa người học, tích cực nghiên cứu hoàn thiện mục tiêu, chương trình, nội dung đào tạo.

- Luôn áp dụng phương pháp đào tạo gắn lý luận với thực tế cuộc sống.

- Chỉ đạo đổi mới phương pháp, hình thức dạy môn Tiếng Anh đối với học sinh chuyển từ PPDH theo lối “*truyền thụ một chiều*” sang dạy cách học, cách vận dụng kiến thức, rèn luyện kỹ năng, hình thành năng lực và phẩm chất, học sinh tự mình hoàn thành nhiệm vụ với sự tổ chức, hướng dẫn của giáo viên.

- Chỉ đạo giáo viên thực hiện đổi mới các PPDH phải góp phần hình thành động cơ nhận thức, các phương pháp nhận thức, bồi dưỡng cho HS phương pháp tự học, tự khám phá để chiếm lĩnh tri thức.

- Hướng dẫn giáo viên đổi mới PPDH nhằm nâng cao tính tích cực, độc lập, sáng tạo của học sinh, nhằm hình thành và phát triển cho học sinh năng lực giao tiếp bằng tiếng Anh.

- Quan sát sự vận dụng, phối hợp các PPDH hiện đại của giáo viên trong quá trình dạy học cụ thể, nhận xét, đánh giá, rút ra bài học

- Thực hành thiết kế các đồ dùng dạy học cho việc

sử dụng các PPDH mới trong hoạt động dạy học tiêu biểu, cụ thể.

- Tổ chức hoạt động dạy học theo phương pháp, kỹ thuật dạy học mới

Quản lý kiểm tra, đánh giá hoạt động dạy học môn tiếng Anh theo định hướng PTNLHS ở trường THCS

Kiểm tra là một chức năng quan trọng của nhà quản lý. Kiểm tra là một tiến trình đo lường kết quả thực hiện, so sánh với những điều đã được hoạch định, đồng thời sửa chữa những sai sót để đảm bảo việc đạt được mục tiêu theo như kế hoạch hoặc các quyết định đã được đề ra.

Tổ chức thực hiện các hình thức kiểm tra đánh giá trong quá trình dạy học: Các phương pháp kiểm tra đánh giá phải phù hợp với mục tiêu, không chỉ là mục tiêu của môn học mà còn là mục tiêu của cả chương trình đào tạo cho nên phải do người quản lý quyết định. Việc lựa chọn chính xác phương pháp và hình thức kiểm tra sẽ góp phần rất lớn đến việc nâng cao chất lượng.

Quản lý các điều kiện hỗ trợ hoạt động dạy học môn tiếng Anh theo định hướng PTNLHS trường THCS

Cơ sở vật chất là điều kiện quan trọng nhất cho nhà trường hình thành và đi vào hoạt động, là điều kiện không thể thiếu được trong việc tổ chức nâng cao chất lượng dạy và học. Với đặc thù của tiếng Anh là thực hành giao tiếp, rèn luyện 4 kỹ năng: Nghe - Nói - Đọc - Viết nên đồ dùng dạy học rất cần thiết phải phong phú nhằm hỗ trợ đặc lực cho hiệu quả giảng dạy trong mọi điều kiện. Vì vậy để phát triển kỹ năng giao tiếp Tiếng Anh cho học sinh, cần:

Trang bị cơ sở vật chất, đồ dùng dạy học phục vụ cho đổi mới PPDH môn Tiếng Anh như: Mạng internet, bảng tương tác, máy chiếu.....

Tăng cường phát động, khuyến khích giáo viên tự làm đồ dùng dạy học, sưu tầm sách, báo, tạp chí phục vụ giảng dạy tiếng Anh.

Động viên, khuyến khích, quy định, đánh giá việc sử dụng đồ dùng dạy học, ứng dụng công nghệ thông tin trong các giờ dạy tiếng Anh nhằm nâng cao trách nhiệm của giáo viên cũng như gây hứng thú học tập cho học sinh.

Tham mưu trang bị phòng dạy học ngoại ngữ (phòng học tiếng) để nâng cao khả năng nghe nói cho học sinh.

Tổ chức các hoạt động học tập thông qua hoạt động trải nghiệm sẽ góp phần giúp học sinh có cơ hội trau dồi, rèn luyện kỹ năng giao tiếp, khuyến khích

học sinh mạnh dạn, tự tin giao lưu với giáo viên bản ngữ để nâng cao năng lực sử dụng tiếng Anh cho học sinh.

2.2. Một số biện pháp quản lý

Biện pháp 1: Tổ chức nâng cao nhận thức về tầm quan trọng của hoạt động dạy học tiếng Anh theo định hướng phát triển năng lực học sinh

Biện pháp 2: Xây dựng kế hoạch dạy học môn tiếng Anh theo định hướng PTNLHS

Biện pháp 3: Tổ chức bồi dưỡng nâng cao năng lực, trình độ chuyên môn về đổi mới dạy học môn tiếng Anh cho đội ngũ giáo viên tiếng Anh

Biện pháp 4: Chỉ đạo giáo viên đổi mới PPDH tiếng Anh theo định hướng PTNLHS

Biện pháp 5: Tăng cường kiểm tra đánh giá hoạt động dạy học môn tiếng Anh theo định hướng phát triển năng lực học sinh

3. Kết luận

Hoạt động dạy học môn tiếng Anh theo định hướng PTNLHS tại trường THCS là một hoạt động hết sức quan trọng và cần thiết. Để quản lý hiệu quả hoạt động dạy học môn tiếng Anh theo định hướng phát triển năng lực, Hiệu trưởng cần quan tâm nhiều hơn công tác bồi dưỡng chuyên môn, năng lực cho giáo viên; bồi dưỡng phương pháp học và tự học cho học sinh; tăng cường đầu tư cơ sở vật chất, trang thiết bị hiện đại, phù hợp với đặc thù bộ môn; công tác thi đua khen thưởng cho việc đổi mới PPDH tiếng Anh; quản lý hoạt động học tập và tự học của học sinh, quản lý hoạt động kiểm tra đánh giá cho học sinh...

Tài liệu tham khảo

1. Ban Chấp hành Trung ương Đảng (2013), *Nghị quyết số 29-NQ/TW ngày 04/1/2013 về đổi mới căn bản, toàn diện giáo dục và đào tạo*, Hà Nội.

2. Đặng Quốc Bảo (2003), *Một số vấn đề về quản lý giáo dục*, Trường CBQLGD&ĐT. Hà Nội.

3. Bộ Giáo dục và Đào tạo (2018), *Thông tư số 32/2018/TT- BGD&ĐT về ban hành Chương trình giáo dục phổ thông tổng thể*. Hà Nội

4. Bộ Giáo dục và Đào tạo (2016), *Quyết định số 1479/QĐ-BGIAO DỤCĐT ngày 10/5/2016 về Ban hành định dạng đề thi đánh giá năng lực sử dụng tiếng Anh bậc 1 theo Khung năng lực ngoại ngữ 6 bậc dùng cho Việt Nam*. Hà Nội

5. Trịnh Văn Biều, Trần Thị Ngọc Hà (2016), *Đổi mới giáo dục và tổ chức các hoạt động dạy học để phát triển năng lực, phẩm chất người học*, Tạp chí Khoa học ĐHSP Thành phố Hồ Chí Minh, Số 10 (88) năm 2016.